

Matematikte Üstün Yetenekli Ö?rencileri Belirlemede Aday Gösterme Akran Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Matematikte Üstün Yetenekli Ö?rencileri Belirlemede Aday Gösterme Akran Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25859>

Öz

Bu ölçek, ? Budak tarafından 2007 yılında doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçek, **matematik** alanında üstün yetenekli öğrencilerin geleneksel test yöntemlerine ek olarak, akranlar tarafından gözlemlenen davranışsal ve bilişsel özellikler temel alınarak belirlenmesini amaçlamaktadır. **Akran aday gösterme** formu, öğrencilerin sosyal çevrelerindeki matematiksel yeteneklerini ve potansiyellerini ortaya çıkarmayı hedefler. Bu araç, üstün yetenekli öğrencilerin tanımlanması sürecinde kullanılan çoklu kriterli değerlendirme sistemine önemli bir katkı sağlamak üzere tasarlanmış bir geliştirme ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Matematik, Üstün Yetenek, Akran Aday Gösterme, Öğrenci Belirleme, Yetenek Tanılama, Psikometrik Geliştirme.

Yazarlar

Brahim Budak.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, **matematik** alanında yüksek potansiyele sahip veya halihazırda üstün başarı gösteren öğrencileri erken aşamada tespit etmektir. Bu araç, sadece akademik başarıya odaklanan standart testlerin potansiyel olarak gözden kaçırabileceği, sınıf içi ve dış ortamlarda sergilenen doğal yetenek göstergelerini yakalamayı hedefler.

Akran aday gösterme yöntemi, öğrencilerin sınıf içi ve dış etkileşimlerde sergiledikleri matematiksel düşünme, **problem çözme** ve yaratıcılık gibi bilişsel becerileri, akranların sürekli gözlemine dayalı, yansız bir bakış açısıyla değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu form, üstün yeteneğin multidisipliner bir yaklaşımla tanımlanmasına olanak tanır.

Yapı

Bu araç, matematiksel **üstün yetenek** yapısının operasyonel tanımlanmasına dayanan davranışsal ve sosyal göstergeleri ölçmektedir. Ölçülen temel yapı, bir öğrencinin akranlar tarafından algılanan ve matematiksel potansiyelini üret ed davranış setleridir. Bu aday gösterme formu, öğrencilerin matematiksel konulara duyduğu derin ilgi, karmaşık problemleri çözme yeteneği ve alımlındaki çözüm yolları üretme becerisi gibi boyutları kapsar.

Yapısal olarak, ölçek maddeleri genellikle matematiksel akıl yürütme hızı, soyut düşünme

becerisi ve matematiksel kavramlar? h?zli?ca anlama gibi yetenek göstergelerini içerir. Akranlar?n bu özellikleri ne s?kl?kta gözlemlendi?i, öğrencinin matematiksel alanda gösterdi?i do?al e?ilimin bir göstergesi olarak de?erlendirilir.

Geçerlik

Budak (2007) taraf?ndan Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde yürütülen geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in geçerlik çal??malar?na dair spesifik istatistiksel sonuçlar, sa?lanan kaynak özetinde yer almamaktadır. Kaynakta bu bilgi "-" olarak i?aretlenmiştir. Ancak, bir doktora tezinin metodolojisi göz önüne al?nd???nda, ölçe?in kavramsal bütünlü?ünü sa?lamak amacıyla kapsaml? içerik geçerli?i (content validity) ve yapı geçerli?i (construct validity) çal??malar?n?n yapıld??? varsay?lmaktadır.

Akran aday gösterme formlar?n?n tan?lama amaçlı? geçerli?i, genellikle di?er standart yetenek testleri veya öğretmen de?erlendirme ölçekleri ile korelasyon yoluyla desteklenir. Bu ölçe?in, **üstün yetenekli** öğrencileri belirlemede kullanılan çoklu kriterli bir modelin parças? olarak kabul edildi?i dü?ünülmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?ine dair nicel veriler (örne?in, Cronbach Alfa katsay?s? veya test-tekrar test korelasyonlar?) kaynakta aç?kça belirtilmemiştir ve bu bilgi de "-" olarak i?aretlenmiştir. Akran de?erlendirme formlar?nda güvenilirlik, özellikle akranlar arasındaki tutarlılık (inter-rater reliability) ve ölçe?in iç tutarlılı??? (internal consistency) yöntemleri ile incelenir.

Geli?tirme a?amas?nda, formun maddelerinin matematiksel yetene?i tutarlı? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve farklı akranlar?n aynı öğrenciyi benzer ?ekilde aday gösterme e?iliminde oldu?unu gösteren çal??malar?n yapıld??? tahmin edilmektedir. Detaylı? güvenilirlik analiz sonuçlar? ve kullanılan istatistiksel yöntemler, yazar?n doktora tezinin tam metninde mevcuttur.

Faktör Analizi

Matematikte Üstün Yetenekli Öğrencileri Belirlemede Aday Gösterme Akran Formu'nun yapısal boyutlar?n? ortaya ç?karmak amacıyla, geli?tirme sürecinde Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) veya Doğulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullan?lm?? olması muhtemeldir. Bu analiz, matematiksel **üstün yetenek** yap?s?n? oluşturan temel bile?enleri (örne?in, yaratıcılık, soyutlama kapasitesi, matematiksel ileti?im) belirlemeye hizmet eder.

Faktör analizinin sonuçlar?, akranlar?n aday gösterme davran??lar?n?n tek bir genel matematik yetene?i faktörü altında mı toplandı???n?, yoksa farklı alt boyutlara mı ayrıldı???n? netle?tirmek için kritik öneme sahiptir. Bu ayrım, ölçe?in matematiksel yetene?in hangi spesifik yönlerini

ölçtü?ünü anlamay? sa?lar.

Araç

Test Type: Geli?tirme Ölçe?i, Akran Aday Gösterme Formu

Format: Aday gösterme temelli davran??sal de?erlendirme

Language Available: Türkçe

Population Group: ?lkö?retim veya ortaö?retim ö?rencileri

Age Group: Spesifik olarak belirtilmemi?tir (E?itim kademesine göre de?i?ir)

Population Details: ?. Budak'?n doktora tezi kapsam?nda Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde yürütülen çal??ma grubundaki ö?renciler.

Test Methodology: Öğrencinin matematiksel **üstün yetenek** özelliklerini akranlar?'n gözlemi yoluyla belirlemek için kullan?lan psikolojik test yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Geli?tirme, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Doktora Tezi, Yetenek E?itimi, Matematik E?itimi, Akran De?erlendirmesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?il.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut de?il.

Correspondence Address: ?. Budak (2007) - Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ), Trabzon.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, 2007 y?I?nda Türkiye'de bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in akademik veya ticari amaçlarla kullan?m? için gerekli izinler konusunda yazar ?. Budak ve tezin sunuldu?u kurum olan Karadeniz Teknik Üniversitesi ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Tezler genellikle akademik ara?t?rmalara aç?k olsa da, formun kullan?m? için resmi izin al?nmas? önerilir.

Kaynaklar

Budak, ?. (2007).**Matematikte üstün yetenekli ö?rencileri belirlemede bir model** (Doktora tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> adresinden edinilmiştir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: matematikte-ustun-yetenekli-ogrencileri-belirlemede-aday-gosterme-akran-formu-toad.pdf

Matematikte Üstün Yetenekli Ö?rencileri Belirlemede Aday Gösterme Akran Formu Ölçek Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

ÖNEML? NOT: Ölçe?in orijinal maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme yap?s? için Budak (2007) taraf?ndan haz?rlanan **Matematikte üstün yetenekli ö?rencileri belirlemede bir model** ba?l?kl? doktora tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.